

Ligj për veprimtari të inovacionit

Ligj për veprimtari të inovacionit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 79/2013; 137/2013 dhe 41/2014).

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Lënda

Neni 1

Në këtë ligj rregullohen veprimtaria e inovacionit, qëllimet dhe organizimi i zbatimit të rezultateve të veprimtarisë shkencore, hulumtuese, njohuritë teknike dhe teknologjike, zbulimet dhe inovacionet, si dhe themelimi, statusi, kompetencat, menaxhimi dhe udhëheqja, financimi, mbikëqyrja e punës, si dhe çështje tjera lidhur me punën e Fondit për Inovacione dhe Zhvillim të Teknologjive.

Zbatimi subsidiar

Neni 2

Në procedurat e përcaktuara me këtë ligj zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 3

Shprehjet e përdorura në këtë ligj e kanë këtë domethënie:

1. "Sistem nacional i inovacionit" është përmbledhja e organizatave, institucioneve dhe marrëdhëniet e tyre në funksion të gjenerimit, zgjerimit dhe zbatimit të rezultateve të veprimtarisë shkencore hulumtuese dhe përmirësimeve teknologjike në Republikën e Maqedonisë;
2. "Veprimtari e inovacionit" janë aktivitete të cilat merren që të krijohen inovacione të prodhimeve, teknologjive, proceseve dhe shërbimeve;
3. "Inovacion" është zbatimi i prodhimit, teknologjisë, procesit ose shërbimit të ri ose dukshëm të përmirësuar, duke i përfshirë edhe specifikimet teknike, komponentët dhe materialet, softuerin e instaluar, orientimin ndaj shfrytëzuesve ose karakteristikave tjera funksionale, metodën e marketingut ose metodën e re organizuese në punë, në organizimin e marrëdhënieve të punës ose marrëdhëniet e personit juridik me rrethinën;
4. "Inovacion i prodhimit" është aplikimi i prodhimit të ri ose dukshëm të përmirësuar, e nuk është ndryshim i natyrës estetike ose vetëm të shitjes së prodhimeve të inovacionit të prodhuara dhe zhvilluara nga personi tjetër fizik ose juridik;

5. "Inovacion i procesit" është zbatimi i mënyrës së re ose dukshëm të përmirësuar të prodhimeve ose dërgesave, depozitimit dhe transportit, duke përfshirë edhe ndryshimet e dukshme në teknikë, pajisje ose softuere, duke mos u kufizuar vetëm në ndryshime organizuese dhe menaxhuese;
6. "Inovacion i teknologjisë" është zbatimi i teknologjisë së re ose dukshëm të përmirësuar;
7. "Inovacion organizativ" është zbatimi i ndryshimeve të reja ose të dukshme në strukturë ose në metodat e menaxhimit, me qëllim të përmirësimit të përdorimit të njohurive, kualitetit të prodhimeve ose shërbimeve, ose rritjes së efikasitetit të proceseve afariste, në personin përkatës juridik ose hyrje në tregje të reja;
8. "Inovacion i marketingut" është zbatimi i metodave të reja të marketingjeve, duke përfshirë edhe ndryshimet e dukshme në dizajn, paketim, plasman dhe promovim të prodhimeve dhe arkëtimit të prodhimit;
9. "Inovacion i shërbimit" është zbatimi i shërbimit të ri dhe dukshëm të përmirësuar;
10. "Subjekt i veprimtarisë së inovacionit" është personi fizik ose juridik që krijon inovacione, plasojnë njohuri dhe teknologji të reja, në mënyrë origjinale dhe sistematike kryen zbatimin e rezultateve të reja dhe procese bashkëkohore teknologjike për krijimin e inovacioneve, zhvillimin e prototipave, prodhimeve, proceseve dhe shërbimeve të reja, ose përmirësimin e atyre ekzistuese në fushë të caktuar dhe është i regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë në pajtim me ligjin për kryerjen e veprimtarisë së inovacionit;
11. "Subjekt për dhënie të mbështetjes infrastrukturore për kryerje të veprimtarisë së inovacionit" është personi juridik për dhënie të mbështetjes infrastrukturore dhe lidhje të organizatave shkencore hulumtuese me organizata të inovacionit dhe me subjekte ekonomike, të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë;
12. "Inovator" është personi fizik i cili me veprimtarinë e vet inovative ka kontribuar për krijim të produkteve, teknologjive, proceseve dhe shërbimeve të reja ose mjaft të përmirësuar;
13. "Projekt i inovacionit" është dokument i cili propozon mënyra të realizimit të programeve nga veprimtaria e inovacionit, që rezulton me krijim të produkteve, teknologjive, proceseve dhe shërbimeve të reja ose të përmirësuar në mënyrë të konsiderueshme;
14. "Infrastruktura e inovacionit" është rrethi i krijuar në fushën e teknologjive informatike dhe të komunikimit, pajisja teknike teknologjike, infrastruktura fizike (hapësira, transporti, interneti dhe intraneti), si infrastruktura e njohurisë (resurse të institucioneve shkencore hulumtuese dhe resurse tjera arsimore dhe konsultuese), që është në funksion të nxitësit të ristrukturimit të sektorit afarist dhe rrjetëzimit të subjekteve të veprimtarisë së inovacionit në sektorin akademik dhe ekonomik;
15. "Shoqëri tregtare më e vogël, e vogël dhe e mesme e sapo themeluar start-up" është shoqëria e themeluar nga një ose më shumë persona fizikë dhe/ose juridikë, nga themelimi i së cilës, deri

në momentin e aplikimit për financim nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, nuk kanë kaluar më shumë se gjashtë vite;

16. “Shoqëri tregtare e sapo themeluar spin-of” është shoqëria tregtare e themeluar nga një ose më shumë persona fizikë të punësuar/angazhuar ose studente në institucione që kryejnë veprimtari të arsimit të lartë, përkatësisht veprimtari shkencore hulumtuese dhe/ose nga subjekte ekonomike, me qëllim eksploatimi komercial të inovacionit, të bartur në shoqërinë e sapo themeluar tregtare;

17. “Grante të kofinancuara” janë grante ku pranuesi i grantit doemos duhet të marrë pjesë me mjete personale në shumë prej minimum 15% të investimit të përgjithshëm;

18. “Ekviti investim” është investimi në shoqërinë tregtare me përgjegjësi të kufizuar dhe tregtar individ me të cilin blihet pjesëmarrja ekzistuese nga pronësia e shoqërisë tregtare që kryen veprimtari të inovacionit në pajtim me këtë ligj ose investimi me të cilin merret pjesëmarrja e re në atë shoqëri tregtare;

19. “Mezanin investim” është investim që i ka karakteristikat edhe të ekuiti investimit dhe të kreditimit të shoqërisë tregtare me përgjegjësi të kufizuar dhe tregtarit individ që kryen veprimtari të inovacionit në pajtim me këtë ligj;

20. “Fond për ekuiti dhe mezanin investime” paraqet pronë të veçantë, pa veti të personit juridik, i formuar për përkrahje të veprimtarisë inovative nëpërmjet grumbullimit të mjeteve nga investitorët, për realizim të instrumentit ekuiti dhe mezanin investim dhe

21. “Të hyra (rojalti) nga komercializimi i inovacioneve” janë mjetet e fituara në bazë të realizimit të inovacioneve zhvillimin e të cilave e ka financuar Fondi për Inovacione dhe Zhvillim Teknologjik, e në pajtim me marrëveshjen për financim.

Veprimtaria e inovacionit

Neni 4

Veprimtaria e inovacionit i përfshin aktivitetet në vijim:

- aplikimin e punës shkencore hulumtuese dhe aktivitetet teknologjike, në drejtim të krijimit të produkteve, shërbimeve dhe proceseve të reja ose të përmirësuara, risive ose përmirësimeve në procesin teknologjik, të implementuara në qarkullimin ekonomik;
- pajisjen teknologjike dhe përgatitjen e prodhimit për veprimtari të inovacionit,
- testimin për certifikim dhe standardizim të produkteve, teknologjive, proceseve dhe shërbimeve të reja,
- krijimin e produkteve dhe shërbimeve të reja ose të përmirësuara dhe/ose aplikimin e teknologjive të reja ose të përmirësuara në periudhën fillestare të projektit të inovacionit,
- organizimin dhe/ose rregullimin e tregjeve të produkteve, teknologjive, proceseve dhe shërbimeve të inovacionit,
- transferin e teknologjive dhe/ose njohurive për produkte, teknologji, procese dhe shërbime të inovacionit,

- krijimin dhe zhvillimin e infrastrukturës për inovacione,
- mbrojtjen, transferimin dhe marrjen e të drejtave nga inovacionet, me qëllim të zhvillimit dhe komercializimit të tyre,
- përdorimin e ideve dhe rezultateve të reja të veprimtarisë shkencore hulumtuese në fushën e menaxhimit me shoqërinë,
- promovimin e rezultateve nga aktiviteti të inovacionit dhe komercializimin e rezultateve nga veprimtaria të inovacionit,
- miratimin dhe aplikimin e know-how globale teknologjike,
- përshtatjen e diturisë globale intelektuale në nivel të Republikës së Maqedonisë dhe
- aktivitete tjera drejt krijimit të inovacioneve, në pajtim me këtë ligj.

Politika e inovacionit

Neni 5

Për vendosjen e qëllimeve dhe sigurimit të kushteve sistemore për krijim, zhvillim dhe implementim të inovacioneve, Qeveria e Republika e Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: Qeveria) miraton Strategji për inovacione për periudhë prej shtatë vitesh, me propozim të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës (në tekstin e mëtejshëm: Ministria), në bashkëpunim me Ministrinë e Ekonomisë.

Komiteti për Sipërmarrësi dhe Inovacione për Përcjellje të Zhvillimit dhe Eksploatimit Komercial të Inovacioneve

Neni 6

Qeveria formon Komiteti për Sipërmarrësi dhe Inovacione për Përcjellje të Zhvillimit dhe Eksploatimit Komercial të Inovacioneve (në tekstin e mëtejshëm: Komiteti).

Komiteti përbëhet prej kryetarit dhe 16 anëtarëve.

Kryetar i Komitetit është Kryetari i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

Anëtarë të komitetit janë:

- zëvendëskryetari i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë i ngarkuar për çështje ekonomike,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Financave,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Shëndetësisë,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Ekonomisë,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Shoqërisë Informatike dhe Administratës,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Arsimit dhe Shkencës,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Punës dhe Politikës Sociale,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor,
- dy ministra pa resorë,
- ministri, përkatësisht zëvendësministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe
- pesë ekspertë për veprimtari të inovacionit që i propozon Qeveria.

Komiteti i kryen punë në vijim:

- koordinim të politikave dhe masave të Qeverisë për rritje të inovacionit dhe konkurrencës,
- qasje të integruar në krijimin dhe implementimin e aktiviteteve dhe masave për rritje të inovacionit dhe konkurrencës,
- koordinim të shpërndarjes së mjeteve buxhetore në pajtim me prioritetet e Qeverisë,
- i shqyrton raportet e punës së Fondit për Inovacione dhe Zhvillim Teknologjik,
- koordinim ndërmjet institucioneve në krijimin e politikave dhe zbatimit të aktiviteteve për inovacione dhe konkurrencë, për t'u pamundësuar përputhja e të njëjtave në institucione të ndryshme,
- shqyrtim dhe dhënie të mendimit për programet e Fondit, para dërgimit në Qeveri,
- dhënie të rekomandimeve/propozimeve në Qeveri lidhur me programet dhe projektet nga organizatat ndërkombëtare për mbështetje dhe zhvillim të veprimtarisë së inovacionit,
- përcjellje të rregullt të politikave dhe masave të Bashkimit Evropian dhe shteteve me praktiken më të mirë në fushën e rritjes së inovacioneve dhe vlerësim të relevancës dhe ndikimit të tyre në Republikën e Maqedonisë,
- dhënie rekomandime dhe propozime ministrive në temën e inovacioneve lidhur me veprimtaritë e tyre,
- dhënie rekomandime dhe propozime në Qeveri si mund të zbatohen aktivitetet për zhvillim të teknologjisë me qëllim të rritjes, komercializimit dhe absorbimit të inovacioneve,
- përcjellje e rregullt e indikatorëve për inovacione të ekonomisë maqedonase sipas Indeksit global të inovacioneve, e në këtë bazë ndërtim i qëndrimeve përkatëse dhe propozim i masave,
- dhënie rekomandime dhe propozime në Qeveri lidhur me rrethin afarist, e në lidhje me pronësinë intelektuale dhe lehtësim i financimit të inovacioneve,
- qasje e integruar në krijimin e politikave për trupat implementues/agjencitë dhe dhënie të propozimeve përkatëse në Qeveri për zgjerim të kompetencave të trupave ekzistues/agjencive dhe/ose formimin e të rejave nga fusha e inovacioneve dhe
- punë tjera në lidhje me realizimin e detyrave dhe qëllimeve për veprim të Komitetit.

Komiteti miraton rregullore për punën e vet.

Neni 7

Me propozim të Komitetit Qeveria mund të formojë trupa të veçante për përcjellje dhe stimulim të veprimtarisë së inovacionit në fusha të veçanta dhe degë të veçanta ekonomike, me qëllim që ta koordinojë punën, t'i realizojë interesat e përbashkëta në fushën e veprimtarisë së inovacionit.

Kompetenca të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës

Neni 8

Për përcjellje të zhvillimit dhe eksplotimit komercial të inovacioneve Ministria e Arsimit dhe Shkencës, përmes Sektorit për inovacione, konkurrencë dhe sipërmarrësi për përcjellje të zhvillimit dhe eksplotimit komercial të inovacioneve (në tekstin e mëtejme: Sektori), i kryen punë në vijim:

- përgatit strategji për inovacione,
- i përgatit planet trevjeçare aksionale që rezultojnë nga Strategjia për inovacione,

- i propozon Komitetit dhe Qeverisë politikë në fushën e veprimtarisë së inovacionit dhe programe të veprimtarisë së inovacionit,
- i përcjell dhe analizon tendencat dhe standardet evropiane dhe botërorë në veprimtarinë e inovacionit dhe propozon masa për inkorporimin e tyre në Republikën e Maqedonisë,
- i përcjell dhe analizon çështjet e lidhura me inovacionet siç është pronësia intelektuale dhe ekspansioni i teknologjisë, si në Republikën e Maqedonisë, ashtu edhe trendët botërore dhe propozon masa për t'u përgjigjur sfidave dhe mundësive të këtyre ndryshimeve,
- e përcjell realizimin e aktiviteteve ekzistuese në veprimtarinë e inovacionit dhe propozon masa në pajtim me potencialin zhvillimor të Republikës së Maqedonisë,
- jep mendime dhe propozime për veprimtari të inovacionit në Republikën e Maqedonisë,
- jep mendime, propozime dhe udhëzime për bashkëpunim ndërkombëtar, realizon bashkëpunim ndërkombëtar dhe kujdeset për përfshirjen e bartësve të veprimtarisë së inovacionit në hapësirën evropiane dhe ndërkombëtare, në pajtim me këtë ligj dhe e analizon praktikën ndërkombëtare në këtë fushë,
- i propozon Komitetit indikatorë konkrete për përcjellje dhe evaluim për programe të inovacionit duke përfshirë edhe shërbime për zhvillim të teknologjive,
- kryen analizë të efektivitetit të programeve dhe rekomandimeve të ndryshme në Komitet dhe Qeveri për përmirësim të ndikimit të iniciativave ekzistuese dhe të propozuara,
- përgatit analiza profesionale në fushën e veprimtarisë së inovacionit,
- zbaton hulumtime, sondazhe dhe kërkime ekonomike dhe teknologjike me qëllim të ndihmës Qeverisë, për përmirësimin e politikës për ndihmë të veprimtarisë inovative,
- Inicion ndryshime të ligjeve dhe dispozitave tjera në këtë fushë, me qëllim të stimulimit të veprimtarisë së inovacionit,
- e stimulon bashkëpunimin ndërmjet institucioneve të arsimit të lartë dhe industrisë dhe ndihmon gjatë orientimit të arsimit në sfera dhe shkathtësi, ku ka kërkesë të tregut, e të njëjtën e bën përmes lehtësimit të interaksionit ndërmjet konzorciumeve të ndryshe industriale, bashkësisë akademike dhe bashkësisë së inovacionit, nëpërmjet takimeve të rregullta,
- i përcjell programet e ndryshme të Bashkimit Evropian për inovacione dhe hapësirën e inovacionit të komercializimit dhe i hulumton mundësitë që të marrin pjesë në to me marrje të hapave për plotësim të kërkesave për pjesëmarrje, e me këtë të ndihmojë për shkallë të lartë të shfrytëzimit të mjeteve nga ato programe,
- ndihmon gjatë zbatimit të trajnimeve për përforcim të kapaciteteve për kryerje të veprimtarisë së inovacionit,
- ndihmon gjatë vendosjes së infrastrukturës teknologjike, me qëllim që një sektor i caktuar industrial ose industri, si tërësi të ketë dobi, në sfera që për momentin nuk ekzistojnë e janë të nevojshme,
- mban bazë elektronike të të dhënave të veprimtarisë së inovacionit dhe
- parashtron në Komitet dhe në Qeveri raport për situatën dhe rezultatet nga veprimtaria e inovacionit në Republikën e Maqedonisë, më së voni deri më 31 janar, për vitin e kaluar.

Ministria e Arsimit dhe Shkencës për realizimin e aktiviteteve nga paragrafi 1 alinetë 16 dhe 17 të këtij neni miraton program, me pëlqim paraprak të Qeverisë.

Mjetet për aktivitetet nga paragrafi 1 alinetë 16 dhe 17 të këtij neni Ministria e Arsimit dhe Shkencës i ndan nëpërmjet konkursit publik.

Mënyrën e ndarjes së mjeteve nga paragrafi 3 i këtij neni i përcakton ministri i Arsimit dhe Shkencës, pas mendimit pozitiv paraprak të Komitetit.

II. SUBJEKTE PËR DHËNIE TË MBËSHTETJES INFRASTRUKTURE PËR KRYERJE TË VEPRIMTARISË SË INOVACIONIT

Neni 9

Subjekti për dhënie të mbështetjes infrastrukturore për kryerje të veprimtarisë së inovacionit, regjistrohet në bazën elektronike në Ministrinë si:

- inkubator afarist teknologjik,
- akselerator afarist teknologjik,
- park shkencor teknologjik dhe
- subjekt për stimulim të aktiviteteve të inovacionit në fushat prioritare nga shkenca dhe teknologjie dhe
- qendra për transfer të teknologjive.

Inkubatori afarist teknologjik

Neni 10

Inkubatori afarist teknologjik është subjekt për dhënie të mbështetjes infrastrukturore të veprimtarisë së inovacionit veprimtaria themelore e të cilit është vënie në disponim të hapësirës afariste, shërbimeve administrative, teknike dhe të tjera shoqërive të sapo themeluara tregtare, për periudhë jo më të gjatë se tri vite llogaritur nga dita e nënshkrimit të marrëveshjes nga paragrafi 3 i këtij neni.

Inkubatori afarist teknologjik themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri dhe fondacione dhe/ose Ligjin për shoqëri tregtare.

Të drejtat dhe obligimet e shfrytëzuesve të shërbimeve dhe të inkubatorit afarist teknologjik rregullohen me marrëveshje të ndërsjelle.

Të gjitha subjektet që shfrytëzojnë shërbime të inkubatorit afarist teknologjik marrin status të shfrytëzuesit të inkubatorit afarist teknologjik.

Akseleratori afarist teknologjik

Neni 11

Akseleratori afarist teknologjik është subjekt për dhënie të mbështetjes infrastrukturore të veprimtarisë së inovacionit veprimtaria themelore e të cilit është vënie në disponim të hapësirës afariste, shërbimeve administrative dhe teknike, mentorëve dhe trajnimit, shërbimeve për konsultim dhe trajnim, sigurim të financimit fillestar dhe dhënie të ndihmës profesionale për tejkalim të pengesave organizative dhe strategjike të shoqërive tregtare në themelim (në tekstin e

mëtejme: ndërmarrje start-ap) duke përfshirë periudhën e zhvillimit të idesë afariste deri në themelimin dhe veprimin fillestar të ndërmarrjes start-ap.

Periudha e ofrimit të shërbimeve të akseleratorit afarist nuk duhet të jetë më e gjatë se gjashtë muaj duke filluar nga dita e nënshkrimit të marrëveshjes nga paragrafi 3 i këtij neni, përkatësisht nga fillimi i përpunimit të idesë afariste deri në ditën e themelimit dhe veprimit fillestar të ndërmarrjes start-ap.

Të drejtat dhe obligimet e shfrytëzuesve të shërbimeve dhe të inkubatorit afarist teknologjik rregullohen me marrëveshje të ndërsjellë.

Të gjitha subjektet që shfrytëzojnë shërbime të akseleratorit afarist teknologjik marrin status të shfrytëzuesit të akseleratorit afarist teknologjik.

Akseleratori afarist themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri dhe fondacione dhe/ose Ligjin për shoqëri tregtare.

Nëse akseleratori afarist themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri dhe fondacione, mund t'i ndahet status i organizatës me interes publik.

Parku shkencor teknologjik

Neni 12

Parku shkencor teknologjik është subjekt për dhënie të mbështetjes infrastrukturore veprimtarisë së inovacionit që në suazat e hapësirës me të cilën menaxhon, u mundëson shërbime infrastrukturore dhe profesionale subjekteve të veprimtarisë së inovacionit, me qëllim të lidhjes, krijimit dhe aplikimit sa më të shpejtë të teknologjive të reja, krijim dhe plasman të produkteve të reja, procese dhe shërbime në treg.

Të gjitha subjektet që shfrytëzojnë shërbime të parkut teknologjik shkencor, marrin status të anëtarit të parkut shkencor teknologjik, të cilave parku shkencor teknologjik në një apo më shumë lokacione u mundëson kushte hapësinore dhe infrastrukturore për punë dhe njëkohësisht mundëson shërbime tjera për rritjen e nivelit të punës shkencore hulumtuese, arsimit të lartë, zhvillimore, të inovacionit ose prodhuese.

Parku shkencor teknologjik anëtarit të vet mund t'i mundësojë përdorim të pjesës së truallit, në kuadër të parkut shkencor teknologjik, për ndërtim të kapaciteteve zhvillimore dhe prodhuese, e në pajtim me veprimtarinë themelore të parkut shkencor teknologjik.

Parku shkencor teknologjikë themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare.

Të drejtat dhe obligimet ndërkombëtare të anëtarit dhe parkut shkencor teknologjike rregullohen me marrëveshje.

Subjekti për nxitje të aktiviteteve të inovacionit në fushat prioritare të shkencës dhe teknologjisë

Neni 13

Subjekt për nxitje të aktiviteteve të inovacionit në fushë prioritare të shkencës dhe teknologjisë është personi juridik i themeluar për kryerje të veprimtarisë, nxitje të aktiviteteve të inovacionit në fusha prioritare të shkencës dhe teknologjisë, të përcaktuara me Strategjinë për inovacione.

Subjekti nga paragrafi 1 i këtij neni themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri dhe fondacione dhe/ose Ligjin për shoqëri tregtare.

Subjekte aktivitetet e të cilave janë të lidhura me mbështetje të inovacioneve dhe/ose komercializim të inovacioneve dhe pronësisë intelektuale, duke përfshirë dhe zhvillimin e teknologjive.

Qendra për transfer të teknologjive

Neni 14

Qendër për transfer të teknologjive është personi juridik i themeluar nga institucioni i arsimit të lartë përkatësisht, shkencor hulumtues ose nga personi tjetër fizik përkatësisht personi juridik në bashkëpunim me institucionin e arsimit të lartë dhe shkencor hulumtues, për kryerje të veprimtarisë së transferit të teknologjive për aplikim të inovacioneve teknologjike, vlerësim të potencialit komercial nga transferi, nxitje për realizim dhe komercializim të transferit të teknologjive, mbrojtje të pronësisë intelektuale, sigurim të mjeteve kapitale në fazë të hershme të zhvillimit dhe ndihmë subjekteve të veprimtarisë së inovacionit.

Qendra për transfer të teknologjive themelohet dhe vepron si person juridik në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare.

Neni 15

Republika e Maqedonisë, njësitë e vetadministrimit lokal, shoqëritë tregtare, institucionet shkencorë hulumtuese dhe arsimore, persona tjerë juridike dhe fizike, në pajtim me këtë ligj, mund të jenë themelues të subjekteve për dhënie të mbështetjes infrastrukturore për kryerje të veprimtarisë së inovacionit.

III. BAZA ELEKTRONIKE E TË DHËNAVE TË VEPRIMTARISË SË INOVACIONIT

Neni 16

Ministria mban bazë elektronike të të dhënave për veprimtari të inovacionit (në tekstin e mëtejshëm: baza).

Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së bazës i përcakton ministri.

Në bazë regjistrohen subjekte të veprimtarisë së inovacionit, si dhe subjekte për dhënie të mbështetjes infrastrukturore për kryerje të veprimtarisë së inovacionit.

Baza nga paragrafi 1 i këtij neni i përmban: të dhëna për subjektet që janë shfrytëzues të masave nxitëse ekonomike dhe mjeteve buxhetore për zhvillim të veprimtarisë së inovacionit, si dhe titullin e projektit, lartësinë e mjeteve të ndara dhe shfrytëzueshmëri e tyre dhe abstraktin e projektit, raportin për qëllimet e planifikuara teknologjike dhe arritjet.

Për regjistrim në bazën e subjekteve nga paragrafi 3 i këtij neni parashtrojnë kërkesë me dokumentacionin e duhur.

Subjektet nga paragrafi 4 i këtij neni regjistrohen në bazën me detyrë zyrtare.

Ministria, nëse janë plotësuar kriteret nga neni 17 i këtij ligji, lëshon aktvendim për regjistrim të subjektit nga paragrafi 3 i këtij neni në bazë, në afat prej 45 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës së parashtruar nga personi juridik.

Subjekti i regjistruar në bazë do të shlyhet nëse e ndërprejnë plotësimin e kriterëve nga neni 18 i këtij ligji.

Formën dhe përmbajtjen e kërkesës nga paragrafi 5 i këtij neni dhe dokumentacionin e duhur i përcakton ministri.

Të dhënat nga baza, Ministria i parashtron në Entin Shtetëror për Statistike, më së shumti deri më 31 janar për vitin paraprak.

Kritere themelore dhe më të afërta për regjistrim në bazë

Neni 17

Kritere themelore për regjistrim të subjekteve nga neni 16 paragrafi 3 i këtij ligji që persona juridike, janë:

- të kenë seli në territorin e Republikës së Maqedonisë,
- të jenë të themeluar në pajtim me ligjin dhe të regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë,
- të kenë akt të përgjithshëm me të cilin përcaktohen qëllimet e themelimit, përkatësisht qëllimet programore në fushën e veprimtarisë së inovacionit dhe
- të kenë plan dhe program për aktivitete të inovacionit në drejtim të fuqizimit të konkurrencës së ekonomisë maqedonase dhe përmirësim të rritjes dhe zhvillimit ekonomik, për periudhë prej së paku një viti.

Kritere themelore për regjistrim të subjekteve nga neni 16 paragrafi 3 i këtij ligji që janë persona fizikë, janë:

- të kenë vendbanim, përkatësisht qëndrim në territorin e Republikës së Maqedonisë,
- të kenë plan dhe program për aktivitete të inovacionit në drejtim të fuqizimit të konkurrencës së

ekonomisë maqedonase dhe përmirësimit të rritjes dhe zhvillimit ekonomik, për periudhë prej së paku një viti.

Kriteret për regjistrimin e subjekteve në bazën më të përafërt do të përshkruaj ministri.

Kriteret për regjistrim të subjekteve në bazë më afërsisht i përcakton ministri.

Neni 18

Të gjitha subjektet që mbahen në bazë dhe janë shfrytëzues të masave nxitëse shtetërore dhe mjeteve buxhetore për zhvillimin e veprimtarisë së inovacionit, janë të obliguar që për punën e tyre, gjendjen e pajisjes dhe resurset, si dhe për planet e shfrytëzimit të tyre, të parashtrojnë raport vjetor te Ministria më së voni deri më 28 shkurt për vitin paraparak.

Përmbajtjen e raportit vjetor nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton ministri.

IV. FINANCIMI I VEPRIMTARISË SË INOVACIONIT

Neni 19

Republika e Maqedonisë dhe njësitë e vetadministrimit lokal mund të sigurojnë financimin e veprimtarisë të inovacionit për arritjen e qëllimeve të politikës së inovacionit.

Mjetet për financimin e veprimtarisë së inovacionit sigurohen nga:

- Buxheti i Republikës së Maqedonisë,
- buxhetet e njësive të vetadministrimit lokal,
- organizatat ndërkombëtare financiare,
- fondi për veprimtari të inovacionit dhe zhvillim teknologjik;
- fonde tjera dhe
- masa nxitëse ekonomike në pajtim me nenin 45 të këtij ligji.

Ndihma shtetërore

Neni 20

Mjetet që ndahen në bazë të këtij ligji për projekte të inovacionit, paraqesin ndihmë shtetërore dhe për ato zbatohen rregullat për ndihmë shtetërore.

V. FONDI PËR INOVACIONE DHE ZHVILLIM TEKNOLOGJIK

Neni 21

Me qëllim të sigurimit të mjeteve financiare për nxitjen e veprimtarisë së inovacionit, themelohet Fond për inovacione dhe zhvillim teknologjik (në tekstin e më tutjeshëm: Fondi).

Fondi ka cilësi të personit juridik.

Selia e Fondit është në Shkup.

Emri i Fondit në qarkullimin ndërkombëtar juridik është “Fund for innovations and technology development“.

Statuti

Neni 22

Fondi ka statut, rregullore dhe akte tjera të përgjithshme në pajtim me ligjin.

Statutin e miraton Këshilli Drejtues i Fondit, me pëlqim paraprak nga Qeveria.

Me statutin e Fondit rregullohen: organizimi dhe mënyra e punës së Fondit, mënyra e propozimit të përfaqësuesve të punësuar në organet e Fondit, kompetenca e Këshillit Drejtues dhe Komitetit për Aprovimin e Investimeve, përfaqësimi dhe prezantimi i Fondit, të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë e të punësuarve në Fond, mënyra e organizimit të punëve dhe çështje tjera me rëndësi për punën e Fondit.

Rregulloret nga paragrafi 1 i këtij neni i miraton Këshilli Drejtues i Fondit, me pëlqim paraprak nga Qeveria.

Punët e Fondit

Neni 23

Fondi kryen punë të lidhura me financimin e përgatitjes, realizimit dhe zhvillimit të programeve, projekteve dhe aktiviteteve tjera nga sfera e zbatimit të politikës së inovacionit, e në veçanti:

- punë profesionale dhe punë tjera në lidhje me sigurimin e mjeteve në Fond, menaxhim me ato mjete dhe shfrytëzimin e tyre,
- ndërmjetësim në lidhje me financimin e veprimtarisë së inovacionit nga mjetet e organizatave ndërkombëtare, institucioneve dhe trupave financiare, si dhe personave fizikë dhe juridikë të vendit dhe të huaj, posaçërisht në sferat e shkencës dhe teknologjisë në pajtim me prioritetet e përcaktuara në Strategjinë për inovacione,
- mbajtjen e bazës së të dhënave për shfrytëzuesit e mjeteve të ndara nga Fondi, të dhënave identifikuese për subjektin/tet që u janë lejuar mjete, programet, projektet dhe aktivitetet tjera në sferën e veprimtarisë së inovacionit të cilat Fondi i financon, si dhe mjetet e arritshme dhe të nevojshme financiare për realizimin e tyre,
- nxitjen dhe krijimin e bashkëpunimit me institucione financiare ndërkombëtare dhe të vendit dhe persona tjerë fizikë dhe juridikë, për financim të veprimtarisë së inovacionit, në pajtim me politikën e inovacionit dhe planet dhe programet tjera strategjike, si dhe me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare për dedikime të përcaktuara me këtë ligj,
- zgjedh shoqëri për menaxhim me fonde private nëpërmjet thirrjes publike, e cila do të menaxhojë me mjetet e Fondit të dedikuara për realizim për instrumentet për investime ekvite dhe mezanin dhe
- kryen ndjekjen dhe evaluimin e projekteve për të cilat janë ndarë mjete, me qëllim të zhvillimit të shoqërisë sipërmarrëse në Republikën e Maqedonisë.

Të dhënat nga paragrafi 1 alineja 3 të këtij neni, Fondi i dorëzon te Enti Shtetërorë për Statistike më së voni deri më 31 janar, për vitin paraprak.

Sfera të veprimit të Fondit

Neni 24

Fondi zhvillon dhe kryen shërbime dhe ndan mjete financiare në pajtim me Strategjinë për inovacione dhe programet për punën e Fondit nga neni 29 të këtij ligji, të cilat kanë të bëjnë me këto sfera:

- sigurimin e shërbimeve dhe kapitalit fillestar për formimin dhe rritjen e shoqërive tregtare të sapo themeluara nëpërmjet ndarjes së mjeteve financiare për projekte së inovacionit,
- ndarjen e grandëve të kofinancuara dhe huave të kushtëzuara për komercializimin e inovacioneve,
- nxitjen e investimeve private dhe financimin e projekteve zhvillimore dhe/ose të inovacionit në të gjitha fazat e zhvillimit nëpërmjet kapitalit personal dhe nëpërmjet kombinimit të kapitalit personal dhe kredive, nëpërmjet sigurimit të burimeve të volitshme të kredisë dhe garancive për investuesit dhe
- mbështet formimin e fondeve private nëpërmjet investimit të mjeteve ose garantimin e fitimit nga mjetet e investuara.

Instrumente për mbështetje

Neni 25

Fondi ndan mjete nëpërmjet instrumenteve për mbështetje, si vijon:

- grande të kofinancuara për shoqëri tregtare të sapo themeluara start-up dhe spin-of,
- grande të kofinancuara dhe hua të kushtëzuara për komercializimin e inovacioneve,
- investime ekvite dhe mezanin,
- grandë të kofinancuara për transfer të teknologjive dhe
- ndihmë teknike.

Fondi ndan mjete nëpërmjet konkursit të shpallur publik, e në bazë të kriterëve, si vijon:

- kriterëve projektuese dhe perspektivës teknologjike,
- rritjes së pjesëmarrjes së investimeve në aktivitetet hulumtuese zhvillimore në të hyrat e përgjithshme të ndërmarrjes,
- planit të përpiluar afarist i cili i përmban: rezultatet afariste të projektit, rritjen e shitjes së prodhimit ose shërbimit që është lëndë e projektit, në afat prej një viti nga përfundimi i projektit, rritjen e shitjes së prodhimit ose shërbimit në tregjet e huaja, në afat prej një viti nga përfundimi i projektit dhe vlerës së shpenzimeve të arsyeshme të projektit në raport me madhësinë e ndërmarrjes dhe projektit për persona të rinj të punësuar.
- ndikimit potencial të zhvillimit ekonomik dhe
- kontributit ndaj mjedisit jetësor – ndikimit të rezultateve të projektit mbi mjedisin jetësor.

Kriteret dhe procedurat për ndarjen e mjeteve, përmbajtjen e thirrjes publike për ndarjen e mjeteve, mënyrën e evoluimit të fletëparaqitjeve të parashtruara, mënyrën e promovimit dhe

çështjet tjera të lidhura me punën operative të Fondit, i përcakton Këshilli Drejtues, me pëlqim paraprakisht të marrë nga Qeveria.

Për mjetet e ndara nga paragrafi 1 i këtij neni, Fondi me shfrytëzuesin e mjeteve lidh marrëveshje.

Të hyra të Fondit

Neni 26

Të hyrat e Fondit realizohen nga:

- mjete nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë,
- mjete në shumë prej 1% nga mjetet e përgjithshme nga Programi për zhvillim rural,
- donacione, kontribute, dhurata dhe ndihma,
- të hyra (rojalte) nga komercializimi i inovacionit,
- mjete të realizuara në bazë të shitjes së pjesëmarrjeve të cilat fondi për investime ekvite dhe mezanin dhe/ose fondi privat i posedon në shoqëri tregtare dhe ndërmarrje tjera, e të fituara me investime në zhvillimin e inovacioneve, nëpërmjet instrumentit të investimeve ekvite dhe mezanin,
- të hyra të realizuara në bazë të bashkëpunimit bilateral dhe multilateral ndërkombëtar të programeve, projekteve dhe aktiviteteve tjera në sferën e veprimtarisë së inovacioneve,
- të hyra nga menaxhimi me mjetet e lira monetare të Fondit dhe
- burime tjera, në pajtim me ligjin.

Përdorimi i mjeteve të Fondit

Neni 27

Në kryerjen e punëve të veta, e posaçërisht në planifikimin dhe shfrytëzimin e mjeteve, Fondi i zbaton parimet e objektivitetit, përgjegjësisë dhe transparencës në punë dhe marrjen e vendimeve.

Mjetet e Fondit shfrytëzohen për financimin e veprimtarisë së inovacioneve, e posaçërisht për:

- investime në realizimin dhe plasmanin e inovacioneve të orientuara të tregut të shoqërive tregtare të sapo themeluara,
- nxitjen e inovacionit në sferat me prioritet nga shkenca dhe teknologjia në pajtim me Strategjinë për inovacione dhe
- realizimin e veprimtarisë së Fondit.

Fondi mund të marrë pjesë edhe në kofinancimin e programeve, projekteve dhe aktiviteteve tjera për dedikimet nga paragrafi 2 i këtij neni, nëse i organizojnë dhe financojnë organizatat ndërkombëtare, institucionet dhe trupat financiare ose persona tjerë juridike dhe fizike të huaj dhe të vendit.

Programe të Fondit

Neni 28

Fondi:

- miraton program vjetor dhe afatmesëm për punë, për periudhën prej tre vitesh,
- përcakton plan financiare, llogari periodike dhe vjetore,
- e ndjek realizimin e programit dhe kryen mbikëqyrje mbi përdorimin racional të mjeteve nga shfrytëzuesit e mjeteve dhe
- vendos për çështje tjera dhe kryen punë tjera të përcaktuara me statutin e Fondit.

Për programin vjetor dhe afatmesëm të punës së Fondit, si dhe llogarinë vjetore për punën e Fondit dhe raportin e revizorit, pëlqim jep Qeveria.

Këshilli Drejtues dorëzon për miratim në Qeveri raport për realizimin e programit të punës për vitin e kaluar, më së voni deri më 15 janar në vitin rrjedhës.

Këshilli Drejtues dorëzon për miratim në Qeveri raport për realizimin e programit afatmesëm të punës, më së voni deri më 15 janar pas kalimit të vitit të tretë.

Këshilli Drejtues është i obliguar që të dorëzojë raport për punën e vet në periudhë tjetër, të ndryshme nga periudhat nga paragrafët 4 dhe 5 të këtij neni, me kërkesë të Qeverisë.

Organet e Fondit

Neni 29

Organe të Fondit janë: Këshilli Drejtues, Komiteti për Aprovimin e Investimeve dhe drejtori.

Anëtarët e Këshillit Drejtues i emëron dhe shkarkon Qeveria.

Anëtarët e Komitetit për Aprovimin e Investimeve i emëron dhe shkarkon Qeveria.

Këshilli Drejtues

Neni 30

Këshilli Drejtues ka kryetar dhe gjashtë anëtarë.

Kryetarin e Këshillit Drejtues, nga radhët e anëtarëve të Këshillit Drejtues, e emëron Qeveria me propozim të anëtarëve të Këshillit Drejtues.

Anëtarët e Këshillit Drejtues i emëron Qeveria si profesioniste të dalluar me së paku pesë vite përvojë pune nga sfera e ekonomisë, financave, drejtësisë, investimeve ose veprimtaria e inovacioneve, me së paku arsim të lartë të përfunduar dhe ta njohin gjuhën angleze.

Anëtarët e Këshillit Drejtues emërohen për periudhë prej tre vitesh, me atë që gjysma e anëtarëve të Këshillit Drejtues zëvendësohen për dy vite, ndërsa gjysma tjetër për një vit, përkatësisht në vitin e tretë, me qëllim që të mbahet vazhdimësia e funksionimit të Këshillit Drejtues.

Anëtarët e Këshillit Drejtues nuk mund të jenë persona të punësuar në Fond.

Këshilli Drejtues i kryen këto punë:

- kujdeset për realizimin e programeve të Fondit,
- kujdeset për punën e rregullt të Fondit,
- i miraton programin afatshkurtër dhe afatmesëm për punë, planin financiar dhe raportin vjetor për punën e Fondit i cili i parashtron për pëlqim te Qeveria,
- i jep pëlqim drejtorit për rregullimin e sistemit organizativ të kontrollit të brendshëm,
- zgjedh revizor të autorizuar,
- i jep pëlqim drejtorit t'i përcaktojë kushtet e përgjithshme të punës,
- miraton akte të brendshme për organizim dhe sistematizim të vendeve të punës dhe rregullore për punën e Fondit,
- jep mendim paraprak për emërimin dhe shkarkimin e drejtorit të Fondit dhe
- vendos edhe për çështje tjera në pajtim me këtë ligj.

Këshilli Drejtues vendos në mbledhje. Vendimet konsiderohen të miratuara nëse për ato kanë votuar më shumë se gjysma nga numri i përgjithshëm i anëtarëve të Këshillit Drejtues.

Këshilli Drejtues mund të kryejë mbikëqyrje në librat afariste ose dokumentacionin afarist të Fondit.

Anëtarët e Këshillit Drejtues gjatë realizimit të punës doemos duhet të veprojnë me vëmendje të detyruar dhe t'i mbrojnë sekretet afariste të Fondit.

Drejtori, me kërkesë të Këshillit Drejtues, parashtron raport për punë të veçanta të lidhura me menaxhimin e mjeteve me dedikim, përkatësisht për kërkesa tjera lidhur me punën e Fondit.

Kryetarit dhe anëtarëve të Këshillit Drejtues u takon kompensim mujor për punë në Këshillin Drejtues, lartësinë e të cilit e përcakton Qeveria, i cili paguhet nëse gjatë muajit ka mbajtur së paku një mbledhje dhe vetëm kryetarit dhe anëtarëve që kanë marrë pjesë në mbledhje, përkatësisht mbledhjet e Këshillit Drejtues.

Anëtarët e Këshillit Drejtues mund të shkarkohen nga Qeveria edhe para kalimit të mandatit për të cilin janë emëruar.

Komiteti për Aprovimin e Investimeve

Neni 31

Komiteti për Aprovimin e Investimeve ka pesë anëtarë të cilët i zgjedh Qeveria nga radhët e ekspertëve me së paku përvojë dhjetëvjeçare ndërkombëtare nga sfera e investimeve në veprimtarinë e inovacioneve.

Anëtarët e Komitetit për Aprovimin e Investimeve zgjidhen nën kushte dhe kritere të përcaktuara në konkurs ndërkombëtar.

Konkursin ndërkombëtar për zgjedhjen e anëtarëve të Komitetit nga paragrafi 1 i këtij neni e shpall Këshilli Drejtues gjashtë muaj para kalimit të mandatit të anëtarëve të Komitetit.

Anëtarët e Komitetit nga paragrafi 1 i këtij neni emërohen për periudhë prej tre vitesh, me atë që gjysma e anëtarëve të Komitetit për Aprovimin e Investimeve zëvendësohen për dy vite, ndërsa gjysma tjetër për një vit, përkatësisht në vitin e tretë, me qëllim që të mbahet vazhdimësia e funksionimit të Komitetit për Aprovimin e Investimeve.

Komiteti për Aprovimin e Investimeve mban së paku dy mbledhje gjatë secilës thirrje publike për ndarjen e mjeteve.

Kryetarit dhe anëtarëve të Komitetit për Aprovimin e Investimeve u takon kompensim për punë në Komitet, lartësinë e të cilit e përcakton Qeveria në bazë të prezencës në mbledhjet e Komitetit.

Komiteti i shqyrton dhe lejon propozim-projektet të dorëzuara në të për të gjitha instrumentet për mbështetjen e Fondit në pajtim me nenin 25 të këtij ligji.

Komiteti merr vendim për ndarjen e instrumenteve të mbështetjes në afat prej një muaji nga dorëzimi i propozim - projekteve të Komitetit.

Anëtarët e Komitetit përgjigjen ndaj Fondit për dëmin e shkaktuar për shkak të punës së tyre të pandërgjegjshme ose të paligjshme.

Anëtarët e Këshillit Drejtues mund të shkarkohen nga Qeveria edhe para kalimit të mandatit për të cilin janë emëruar.

Drejtori

Neni 32

Drejtori i Fondit zgjidhet nëpërmjet konkursit publik, e cila botohet në së paku tri gazeta ditore të cilat botohen në të gjithë territorin e Republikës së Maqedonisë, nga të cilat njëra nga gazetatat që botohet në gjuhën që e flasin së paku 20% nga qytetarët që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase. [2](#)

Konkursin publik për zgjedhjen e drejtorit e shpall Këshilli Drejtues.

Këshilli Drejtues dorëzon në Qeveri propozim për drejtor të Fondit.

Drejtori zgjidhet për periudhë prej katër vitesh dhe mund të zgjidhet përsëri vetëm edhe një mandat.

3

Për drejtor të Fondit mund të zgjidhet personi i cili i plotëson këto kushte:

- 1) është shtetas i Republikës së Maqedonisë;
- 2) në momentin e emërimit me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor nuk i është shqiptuar dënim ose sanksion kundërvajtës ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtari ose detyrës;
- 3) ka marrë së paku 240 kredi sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 nga sfera e shkencave ekonomike ose teknike teknologjike;
- 4) ka minimum pesë vjet përvojë pune në lëmi;
- 5) posedon një nga certifikatat e pranuar ndërkombëtare vijuese ose vërtetim për njohje aktive të gjuhës angleze jo më të vjetër se pesë vjet: 4
 - TOEFEL IBT së paku 74 pikë,
 - IELTS (IELTS) – së paku 6 pikë,
 - ILEC (ILEC) (Cambridge English: Legal) - së paku niveli B2 (B2),
 - FCE (FCE) (Cambridge English: First) – i dhënë,
 - BULATS (BULATS) – së paku 60 pikë ose
 - APTIS (APTIS) – së paku niveli B2 (B2) dhe
- 6) ka dhënë test psikologjik dhe test për integritet.

Procedura për zgjedhjen e drejtorit

Neni 33

Konkursin publik e përgatit dhe shpall Këshilli Drejtues më së paku 60 ditë para kalimit të mandatit të drejtorit.

Verifikim formal të kërkesave të arritura kryen person i autorizuar nga Këshilli Drejtues i cili përgatit listë të fletëparaqitjeve që kanë arritur dhe e parashtron në shqyrtim te Këshilli Drejtues.

Këshilli Drejtues pas shqyrtimit të fletëparaqitjeve të plota dhe të arritura në kohë dhe intervistave personale të realizuara paraprakisht me kandidatet potenciale, formon mendim të cilin e dorëzon te Qeveria së bashku me fletëparaqitjet që kanë arritur.

Qeveria, në bazë të propozimit të Këshillit Drejtues, merr vendim për zgjedhjen e drejtorit të Fondit i cili shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Autorizime, obligime dhe përgjegjësi të drejtorit

Neni 34

Drejtori:

- menaxhon me Fondin dhe e paraqet dhe përfaqëson Fondin para personave të tretë,
- i propozon bazat e programit vjetor dhe afatmesëm për punë dhe ndërmerr masa për zbatimin e tyre,
- miraton akte për organizim dhe punë të Fondit dhe akt të përgjithshëm për sistematizimin e punëve në Fondin,
- organizon dhe siguron realizimin e ligjshëm dhe fikas të punëve nga fushëveprimi i Fondit dhe

është përgjegjës për ligjshmërinë në punën e Fondit,

- kujdeset për zbatimin e vendimeve, objektivave dhe konkluzioneve të miratuara të Këshillit Drejtues të Fondit,
- e organizon dhe koordinon punën e të punësuarve në Fond dhe vendos për realizimin e të drejtave dhe obligimeve të tyre nga marrëdhënia e punës, në pajtim me ligjet dhe rregullat tjera nga marrëdhëniet e punës dhe marrëveshjeve kolektive dhe
- kryen edhe punë tjera të cilat me ligj, Statut ose aktet tjera të përgjithshme janë në kompetencë të tij.

Gjatë realizimit të punës së vet, drejtori është i obliguar që t'i mbrojë sekretet afariste të Fondit.

Drejtori është kompetent për ligjshmërinë e punës së Fondit.

Drejtori përgjigjet ndaj Fondit për dëmin e shkaktuar për shkak të punës së tij të pandërgjegjshme ose të paligjshme.

Shkarkimi para kohe

Neni 35

Këshilli Drejtues, me pëlqim paraprak nga Qeveria mund ta shkarkojë drejtorin:

- me kërkesë të tij,
- nëse ndodh ndonjëra nga arsyet për shkak të të cilave sipas rregullave për marrëdhënie të punës, i ndërpritet marrëdhënia e punës me fuqi të ligjit,
- nëse nuk vepron sipas ligjit, Statutit dhe akteve të përgjithshme të Fondit ose pa arsye nuk i zbaton vendimet e Këshillit Drejtues ose vepron në kundërshtim me ato,
- nëse me punën e vet të pandërgjegjshme dhe të parregullt i shkakton Fondit dëm të rëndësishëm apo nëse i anashkalon ose nuk i realizon obligimet e veta dhe për shkak të kësaj ndodhin ose mund të ndodhin çrregullime të rënda në veprimtarinë e Fondit,
- nëse e pengon ose në mënyrë tjetër e pamundëson realizimin e të drejtave dhe obligimeve të shfrytëzuesve të instrumenteve për mbështetje dhe
- nëse punon në kundërshtim me ligjin.

Nëse ndodhin ndonjëra nga arsyet nga paragrafi 1 i këtij neni, funksionin drejtor e kryen ushtruesi i detyrës drejtor deri në zgjedhjen e drejtorit, e më së shumti deri në gjashtë muaj.

Nëse edhe në afatin nga paragrafi 2 i këtij neni nuk zgjidhet drejtori, ushtruesi i detyrës drejtor mund të emërohet edhe për gjashtë muaj.

Ushtruesin e detyrës drejtor e emëron Qeveria me propozim të Këshillit Drejtues.

Transparenca e punës së Fondit

Neni 36

Puna e Fondit është transparente.

Fondi në kohë dhe saktësisht e njofton publikun për kryerjen e veprimtarisë për të cilën është themeluar, nëpërmjet ueb faqes së vet, në mënyre të përcaktuar me statutin e Fondit.

Me kërkesë të publikut Fondi jep informata për kryerjen e punëve nga veprimtaria e vet, në pajtim me Ligjin për qasje të lirë të informatat me karakter publik.

Kryerje e punëve profesionale dhe punëve tjera

Neni 37

Punët profesionale dhe punët administrative teknike i kryejnë të punësuarit në Fond.

Për të punësuarit në Fond të cilat kryejnë punë administrative zbatohen dispozitat nga Ligji për nëpunës administrativë dhe Ligji për të punësuarit në sektorin publik, kurse për të punësuarit që kryejnë punë ndihmëse teknike zbatohen dispozitat nga Ligji për të punësuarit në sektorin publik dhe Ligji për marrëdhënie pune. [5](#)

Konflikti i interesave

Neni 38

Në rast të ekzistimit të konflikt të interesave gjatë ndarjes të mjeteve në pajtim me ligjin, zbatohet Ligji për parandalimin e konflikteve të interesave.

VI. FONDI I INVESTIMEVE EKVITE DHE MEZANIN DHE FONDI PRIVAT

Themelimi dhe regjistrimi i Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin

Neni 39

Fondi i Investimeve Ekvite dhe Mezanin themelohet nga Fondi për Inovacione dhe Zhvillim Teknologjik.

Fondi i Investimeve Ekvite dhe Mezanin regjistrohet në Regjistrin e fondeve të Republikës së Maqedonisë, që mbahet në Komisionin e Letrave me Vlerë, ndërsa fletëparaqitjen për regjistrim e parashtrona Fondi për Inovacion dhe Zhvillimin Teknologjik.

Madhësia e Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin është së paku 300.000 euro në kundërvlerë me denarë.

Në Fondin e Investimeve Ekvite dhe Mezanin nuk zbatohet dispozitat nga Ligji për fondet investuese.

Shoqëria për menaxhim me Fondin e Investimeve Ekvite dhe Mezanin

Neni 40

Me Fondin e Investimeve Ekvite dhe Mezanin menaxhon Shoqëria për Menaxhim me Fonde Private, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuara në Ligjin për fonde investuese.

Me përjashtim të dispozitave nga Ligji për fonde investuese, statutin dhe prospektin e Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin i miraton Fondi.

Statuti i Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin

Neni 41

Me statutin e Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin, rregullohet puna e tij, pozita juridike e pronarëve të dokumenteve për pjesëmarrje, marrëdhëniet juridike të Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin me Shoqërinë për Menaxhim, si dhe çështje tjera me interes për realizimin e qëllimeve të Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin.

Prospekti i fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin

Neni 42

Prospekti i Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin përmban të dhëna nga statuti, informacione të detajuara dhe të dhëna për qëllimet dhe politikën si dhe informacionë tjera që kanë të bëjnë me Fondin e Investimeve Ekvite dhe Mezanin, e që mund të ndikojnë në vendimin e investitorëve për investime.

Raportet financiare të Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin

Neni 43

Fondi i Investimeve Ekvite dhe Mezanin i nënshtrohet revizionit.

Raporti i revizionit të kryer, menjëherë pas marrjes, Shoqëria për Menaxhim e dorëzon të Fondi për Inovacione dhe Zhvillim Teknologjik, së bashku me raportin financiar dhe raportin vjetor për punë të Fondit të Investimeve Ekvite dhe Mezanin.

Përkrahja për formimin e fondeve private

Neni 44

Fondi mundet të investojë mjete edhe në fonde private, në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me Ligjin për fonde investuese.

Investimi i mjeteve nga Fondi është në formë të investimeve të kapitalit fillestar për formimin e fondit privat, por jo më shumë prej 1/3 nga madhësia e përgjithshme e fondit.

Fondi mund të ofrojë stimulime plotësuese për tërheqjen e investitorëve në fondet private. Stimulimet plotësuese kanë të bëjnë me dhënien e të drejtave të privileguara investitorëve lidhur me mbrojtjen e pjesës nga humbja e mjeteve të investuara, dhënien e të drejtave të privileguara investitorëve në aspekt të garantimit të kthimit prioritar të mjeteve të investuara dhe/ose garantimit të shkallës së privilegjuar të kthimit të mjeteve investuara.

VII. MASA STIMULUESE EKONOMIKE

Neni 45

Subjektet e veprimtarisë së inovacionit, të regjistruara në bazën nga neni 16 të këtij ligji, janë të lira nga detyrimet doganore për import të pajisjes së dedikuar për veprimtari hulumtuese shkencore dhe të inovacionit, në kushte dhe në mënyre të përcaktuara në rregullat nga sfera e punës doganore.

VIII. MBIKËQYRJA

Neni 46

Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji kryen Ministria.

Mbikëqyrje mbi punën e financimit të Fondit, për mjetet nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë, kryen Enti Shtetëror për Revizion.

Fondi obligohet që një herë në vit të kryejë revizion me zgjedhje të Shoqërisë për Revizion.

Raportin e revizionit Shtetëror për Revizion e dorëzon në Fond dhe në Qeveri.

Mbikëqyrje e drejtpërdrejtë mbi punën financiare për mjetet nga organizatat, institucionet dhe trupat financiare ndërkombëtare dhe trupa dhe persona tjerë të huaj dhe vendas juridike dhe fizike, kryhet me në mënyrë të kontraktuar ndërmjet Fondit dhe dhënësve të mjeteve financiare.

IX. DISPOZITA NDËSHKUESE

Neni 47

Kryetari dhe anëtari i Komisionit për Miratimin e Investimeve që nuk do të veprojnë në pajtim me afatet e këtij ligji dhe nenin 31 paragrafi 8 të këtij ligji, do të përgjigjet penalisht dhe do të dënohet me dënim në para në shumë prej 5.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë me denarë.

X. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 48

Kryetarin dhe anëtarët e Këshilli Drejtues të Fondit, kryetarin dhe anëtarët e Komitetit për Aprovimin e Investimeve dhe të Komitetit për Sipërmarrësi dhe Inovacione, Qeveria do t'i emërojë në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Fondi do të fillojë me punë me ditën e emërimit të anëtarëve të Këshillit Drejtues.

Qeveria, deri në zgjedhjen e drejtorit të Fondit, emëron ushtrues detyrë të drejtorit në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Këshilli Drejtues në afat prej 30 ditëve nga dita e konstituimit të tij do të miratojë statut të Fondit.

Këshilli Drejtues në afat prej 30 ditësh nga dita e konstituimit të tij do t'i miratojë aktet për organizim dhe sistematizim të vendeve të punës në Fond.

Neni 49

Dispozita e nenit 45 të këtij ligji do të zbatohet deri në aderimin e Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Neni 50

Aktet nënligjore të parapara në këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 51

Procedurat e filluara sipas dispozitave të Ligjit për nxitje dhe ndihmë të zhvillimit teknologjik (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 47/11) para ditës së hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të mbarojnë në pajtim me Ligjin për nxitje dhe ndihmë të zhvillimit teknologjik (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 47/11).

Neni 52

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për nxitje dhe ndihmë të zhvillimit teknologjik (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 47/11).

Neni 53

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

